

ZAJĘCIE PASA DROGOWEGO

prawo ▪ procedury ▪ praktyka

Jonatan Hasiewicz

ZAJĘCIE PASA DROGOWEGO

prawo ▪ procedury ▪ praktyka

Jonatan Hasiewicz

Zamów książkę w księgarni internetowej

profinfo.pl
księgarnia internetowa

Stan prawny na 3 marca 2025 r.

Recenzent
Prof. dr hab. Ryszard A. Stefański

Wydawczyni
Monika Pawłowska

Redaktor prowadzący
Adam Choiński

Opracowanie redakcyjne
Violet Design

Projekt okładek serii
Wojtek Janikowski, Przemek Dębowski

prawolubni

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przystępujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

Szanujemy prawo i własność
Więcej na www.legalnakultura.pl
Polska Izba Książki

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2025

ISBN 978-83-8390-586-0

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.
Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. +48 728 313 462
e-mail: PL-ksiazki@wolterskluger.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	13
---------------------	----

Wprowadzenie	15
--------------------	----

Rozdział I

Zagadnienia ogólne	25
--------------------------	----

1. Zajęcie pasa drogowego w strukturze zarządzania drogami publicznymi	25
2. Decyzje lokalizacyjne. Problematyka „szczególnie uzasadnionego przypadku” w procedurze wydawania decyzji lokalizacyjnych i udzielania zezwoleń na zajęcie pasa drogowego	31
3. Organ rozpatrujący wnioski o zezwolenie na zajęcie pasa drogowego	40
4. Strona postępowania w sprawie o wydanie zezwolenia na zajęcie pasa drogowego	42
5. Wnioskowy charakter postępowań o zajęcie pasa drogowego	45
6. Granice pasa drogowego i sposób obliczania powierzchni zajęcia pasa drogowego	48
7. Sposób wyliczania opłat za zajęcie pasa drogowego	55
8. Tytuł prawny do gruntu a wydawanie zezwoleń na zajęcie pasa drogowego	61

Rozdział II

Zajęcie pasa drogowego	65
------------------------------	----

1. Zezwolenie na prowadzenie robót w pasie drogi publicznej	65
1.1. Zagadnienia podstawowe	65
1.2. Wymagania szczegółowe	69

1.3.	Proces wydawania zezwolenia na prowadzenie robót	74
1.3.1.	Wydawanie zezwoleń na zajęcie pasa drogowego w celu prowadzenia robót z datą wsteczną rozpoczęcia robót	79
1.3.2.	Sposób procedowania niekompletnych i spóźnionych wniosków o zajęcie pasa drogowego w celu prowadzenia robót	83
1.3.3.	Procedura wprowadzenia w pas drogowy	88
1.3.4.	Procedura odbioru robót w pasie drogi publicznej	90
1.4.	Sposób prawidłowego oznakowania robót drogowych przed rozpoczęciem robót w pasie drogi publicznej	92
1.5.	Egzekwowanie prawidłowego oznakowania robót drogowych w trakcie robót w pasie drogi publicznej	95
2.	Zezwolenie na umieszczanie liniowych urządzeń obcych w pasie drogi publicznej	98
2.1.	Wymagania podstawowe	98
2.2.	Odrębność postępowania w sprawie o zajęcie pasa drogowego w celu umieszczenia liniowych urządzeń obcych w pasie drogi publicznej	100
2.3.	Sprzedaż liniowego urządzenia obcego w pasie drogi publicznej	101
2.4.	Likwidacja liniowego urządzenia obcego w pasie drogi publicznej	102
2.5.	Problematyka sieci telekomunikacyjnych (teletechnicznych) w pasach dróg publicznych	104
3.	Zezwolenie na umieszczanie innych urządzeń obcych w pasie drogi publicznej oraz reklam	108
3.1.	Zagadnienia podstawowe	108
3.2.	Rodzaje i typy reklam	113
3.3.	Seryjność decyzji zezwalających na umieszczanie obiektów obcych i reklam	115
3.4.	Przerwanie ciągłości zezwolenia na zajęcie pasa drogowego w celu umieszczenia obiektów obcych i reklam	120
4.	Zezwolenie na zajęcie pasa drogowego na prawach wyłączności	122
4.1.	Zagadnienia podstawowe	122
4.2.	Zajęcie pasa drogowego na prawach wyłączności a wykorzystanie dróg w sposób szczególny	124

Rozdział III

Awaryjne zajęcie pasa drogowego	127
1. Tryb awaryjnego zajęcia pasa drogowego	127
2. Procedura awaryjnego zajęcia pasa drogowego	130
3. Charakter decyzji zezwalającej na awaryjne zajęcie pasa drogowego	133
4. Problematyka gwarancji w awaryjnej procedurze zajęcia pasa drogowego	136

Rozdział IV

Nielimitowane czasowo nieodpłatne zajęcie pasa drogowego	139
1. Zasady interpretacyjne	139
2. Procedura przebudowy lub remontu obiektu obcego lub urządzeń korzystających z nielimitowanego czasowo nieodpłatnego zajęcia pasa drogowego	142
3. Znaczenie nielimitowanego czasowo nieodpłatnego zajęcia pasa drogowego w innych procedurach związanych z zajęciem pasa drogowego	144

Rozdział V

Zajęcie pasa drogowego bez zezwolenia	149
1. Zagadnienia ogólne	149
2. Strona postępowania	153
3. Wszczęcie postępowania w sprawie nałożenia kary pieniężnej za zajęcie pasa drogowego bez zezwolenia	157
4. Postępowanie dowodowe	161
5. Problematyka ciągłości zajęcia pasa drogowego przy nakładaniu kary pieniężnej za zajęcie pasa drogowego bez zezwolenia	167
6. Nałożenie administracyjnej kary pieniężnej za zajęcie pasa drogowego bez zezwolenia	169
7. Przedawnienie nałożenia administracyjnej kary pieniężnej za zajęcie pasa drogowego bez zezwolenia	175
8. Praktyka nakładania administracyjnych kar pieniężnych za zajęcie pasa drogowego bez zezwolenia	178

Rozdział VI

Problematyka lokalizacji, budowy, przebudowy i likwidacji zjazdów na drogach publicznych	183
1. Rodzaje zjazdów na drogę publiczną i wpływ inwestycji drogowej na funkcjonowanie zjazdów	183
2. Zezwolenie na lokalizację zjazdu lub przebudowę zjazdu	187
3. Zjazd istniejący w sensie prawnym i zjazd istniejący w sensie faktycznym	197
4. Zajęcie pasa drogowego w celu budowy zjazdu i oddanie zjazdu do użytkowania	202
5. Kara pieniężna za wybudowanie lub przebudowę zjazdu bez zezwolenia	206
6. Przenoszenie zezwoleń na lokalizację zjazdów	211

Rozdział VII

Nietypowe stany faktyczne w procedurze zajęcia pasa drogowego oraz stany faktyczne nieobjęte regulacjami ustawy o drogach publicznych	215
1. Koordynacja robót w pasie drogi publicznej – sporne wnioski o wydanie zezwolenia na zajęcie pasa drogowego	215
2. Nakładanie się zajęć pasa drogowego	219
3. Przebudowa liniowych urządzeń obcych w pasach dróg publicznych w przypadku budowy, przebudowy lub remontu drogi publicznej	226
4. Wygaszenie decyzji zezwalającej na zajęcie pasa drogowego	233
5. Problematyka przebudowy i obsługi komunikacyjnej dwóch nieruchomości jednym zjazdem	235
6. Procedura zajęcia pasa drogowego na drogach wewnętrznych	240

Rozdział VIII

Procedury odwoławcze	245
1. Możliwe rozstrzygnięcia zarządców dróg publicznych	245
2. Tryb i sposób wnoszenia odwołania z uwzględnieniem struktury zarządzania drogami publicznymi	248
3. Możliwe rozstrzygnięcia organów odwoławczych	254

Rozdział IX

Zmiany podmiotów zajmujących pas drogowy i zmiany kategorii dróg publicznych	257
1. Przenoszenie decyzji zezwalających na zajęcie pasa drogowego	257
2. Zmiana kategorii drogi publicznej i zmiana zarządcy drogi publicznej – wpływ na wydane zezwolenia na zajęcie pasa drogowego	260

Rozdział X

Pytania i odpowiedzi	267
Bibliografia	301
Akty prawne – zarządzenia, uchwały i inne	305
Orzeczenia sądów	307
Orzeczenia SKO	315
Akty wydawane przez urzędy wojewódzkie	317
Inne źródła	319
Spis tabel	321
Spis schematów	323

WPROWADZENIE

Zagadnienia związane z wydawaniem przez zarządców dróg publicznych zezwoleń na zajęcie pasa drogowego zasadniczo skoncentrowane są w art. 40 u.d.p. oraz rozporządzeniu Rady Ministrów z 1.06.2004 r. w sprawie określenia warunków udzielania zezwoleń na zajęcie pasa drogowego¹.

W przepisie art. 40 u.d.p. wymienia się poszczególne rodzaje zezwoleń na zajęcie pasa drogowego – zajęcie pasa drogowego w celu prowadzenia robót w pasie drogowym, zajęcie pasa drogowego w celu umieszczenia liniowego urządzenia obcego, zajęcie pasa drogowego w celu umieszczenia urządzenia obcego oraz zajęcie pasa drogowego w celu umieszczenia reklamy, a także zajęcie pasa drogowego na zasadach wyłączności. Opisane są także tryby postępowania w przypadku awaryjnego zajęcia pasa drogowego oraz nakładania kar pieniężnych za zajęcie pasa drogowego bez zezwolenia zarządcy drogi, z przekroczeniem terminu określonego w zezwoleniu zarządcy drogi oraz o powierzchni większej niż w nim określona.

Podczas prowadzonej analizy nie sposób jednak pominąć regulacji pośrednio związanych z tematyką zezwoleń na zajęcie pasa drogowego, takich jak wydawanie przez zarządców dróg publicznych decyzji lokalizacyjnych dla liniowych urządzeń obcych, urządzeń obcych i reklam (art. 39 u.d.p.), decyzji lokalizacyjnych dla zjazdów zwykłych, technicznych i awaryjnych (art. 29 u.d.p.), decyzji nakazujących przywrócenie pasa drogowego do stanu poprzedniego (art. 36 u.d.p.) czy decyzji nakładających kary pieniężne za wybudowanie zjazdu bez zezwolenia lub o parametrach innych

---

¹ Dz.U. z 2016 r. poz. 1264.

niż określone w zezwoleniu zarządcy drogi publicznej (art. 29a u.d.p.). Istotne znaczenie mają także regulacje dotyczące nielimitowanego czasowo nieodpłatnego zajęcia pasa drogowego (art. 38 u.d.p.).

Na podstawie art. 40 ust. 16 u.d.p. wskazano, że Rada Ministrów, mając na względzie bezpieczeństwo użytkowania i ochronę dróg, określi w drodze rozporządzenia warunki niezbędne do udzielania zezwoleń na zajmowanie pasa drogowego. Warunki te zostały określone w ww. rozporządzeniu w sprawie określenia warunków udzielania zezwoleń na zajęcie pasa drogowego.

Proces wydawania zezwoleń na zajęcie pasa drogowego opiera się zatem zasadniczo na regulacjach art. 29, 29a, 36, 38, 39, 40 u.d.p. oraz rozporządzeniu w sprawie określenia warunków udzielania zezwoleń na zajęcie pasa drogowego.

Do chwili wydania niniejszego poradnika nikt w Polsce nie podjął się szczegółowego omówienia pod kątem praktycznym wskazanych powyżej przepisów określających procedury wydawania zezwoleń na zajęcie pasa drogowego. Dotyczy to w szczególności regulacji ww. rozporządzenia, które od 4.07.2004 r. (z małą zmianą z dnia 25.03.2015 r.) funkcjonuje w obrocie administracyjnoprawnym w niezmiennym kształcie.

Powodem braku podjęcia takich działań jest charakter wyspecjalizowanego organu administracji publicznej, jakim jest zarządca drogi publicznej. Dobre zrozumienie procedur związanych z wydawaniem zezwoleń na zajęcie pasa drogowego wymaga nie tylko wiedzy ściśle prawniczej, ale również znajomości podstawowych zagadnień technicznych z dziedziny procesu inwestycyjnego w budownictwie, bezpieczeństwa ruchu drogowego, inżynierii ruchu drogowego, budownictwa drogowego oraz technologii budowy dróg.

Autor niniejszego opracowania zwraca uwagę na to, iż obecnie pojawiło się pięć godnych uwagi pozycji dotyczących tematyki związanej z zajęciem pasa drogowego:

- 1) *Zezwolenie na zajęcie pasa drogowego* autorstwa K. Sobieralskiego i P. Majczaka (Wrocław 2016);

Rozdział I

ZAGADNIENIA OGÓLNE

1. Zajęcie pasa drogowego w strukturze zarządzania drogami publicznymi

Zgodnie z główną zasadą, opisaną w art. 1 u.d.p., wskazuje się, iż z dróg publicznych może korzystać każdy na zasadzie powszechności dostępu zgodnie z ich przeznaczeniem. Przeznaczeniem drogi publicznej jest utrzymywanie na niej ruchu pojazdów, ruchu pieszych oraz ruchu zwierząt (dział II, rozdziały 2, 3 i 4 p.r.d.).

Doktryna, piśmiennictwo i orzecznictwo zaliczają drogi publiczne do kategorii dóbr publicznych wytworzonych. Wskazuje się, że drogi publiczne stanowią przypadek dóbr publicznych wytworzonych¹ – powstałych wskutek działalności administracyjnej, prawnej i gospodarczej człowieka. Można zatem przyjąć, że użyteczność publiczna dróg publicznych polega na ich wykorzystaniu do bieżącego i nieprzerwanego zaspokajania potrzeb ludności wskutek powszechnej dostępności do danego dobra². Cechą drogi publicznej jest przede wszystkim jej ogólnodostępność³ – z drogi mogą korzystać wszyscy bez specjalnego zezwolenia⁴.

---

¹ I. Sierpowska, *Drogi publiczne jako kategoria dobra publicznego – w świetle poglądów doktryny i rozwiązań normatywnych*, Wrocław 2009, s. 306.

² P. Majczak, K. Sobieralski, *Zezwolenie...*, s. 48.

³ W. Kotowski, Ł. Kot, B. Kurzępa, *Drogi publiczne. Budowa, utrzymanie, finansowanie*, Warszawa 2014, s. 8.

⁴ D. Wilkowska-Kołąkowska [w:] *Drogi publiczne...* red. H. Kisilowska, art. 1.

Celem takich uregulowań jest zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego, zabezpieczenie dobra publicznego przed zniszczeniem, niepożądaną zmianą przeznaczenia, oraz czuwanie nad utrzymaniem powszechnej użyteczności dobra publicznego połączonej z możliwością korzystania z niego w sposób wzmocniony i specjalny. Szeroko rozumiana ochrona dróg publicznych wpisuje się w szczególne zasady dbania o dobra publiczne. Drogi publiczne stają się jednak polem styku różnych interesów⁵ – zarządców dróg publicznych dbających o bezpieczeństwo ruchu drogowego, przedsiębiorców promujących swoje usługi za pośrednictwem reklam oraz społeczności lokalnych wykorzystujących drogi publiczne w celach handlowych (stoiska handlowe, kramy, pawilony handlowe), przedsiębiorców umieszczających sieci i urządzenia w pasie drogowym (sieci elektroenergetyczne, wodno-kanalizacyjne, telekomunikacyjne, gazowe i inne), potrzeb religijnych (przemarsze, kondukty pogrzebowe, święta religijne), politycznych (manifestacje polityczne, wiece, protesty, święta państwowe), a także kulturalnych (impresy w pasie drogi publicznej, wystawy, wyścigi rowerowe, biegi). Innymi słowy, obszar pasa drogowego stanowi miejsce ścierania się interesu publicznego ze słusznym interesem jednostek lub określonych grup społecznych. W konsekwencji administracja drogowa staje się coraz bardziej koncyliacyjna, uwzględniająca interesy publiczne i słusze interesy innych jednostek⁶.

Stąd też ochrona pasa drogowego nabiera szczególnego znaczenia jako element dbania o dobro publiczne, jakimi są drogi publiczne⁷. Zgodnie z art. 4 pkt 21 u.d.p. do zakresu ochrony drogi należą działania mające na celu niedopuszczenie do przedwczesnego zniszczenia drogi, obniżenia klasy drogi, ograniczenia jej funkcji, niewłaściwego jej użytkowania oraz pogorszenia warunków bezpieczeństwa ruchu. Precyzując powyższe rozważania, należy wskazać, iż przedmiotem ochrony jest zatem **pas drogowy**.

---

⁵ Ł. Kroplewski, *Pas drogowy...*, s. 23.

⁶ *System Prawa Administracyjnego*, red. R. Hauser, Z. Niewiadomski, A. Wróbel, t. 1, Z. Duniewska, R. Hauser, M. Jaśkowska, M. Marczak, Z. Niewiadomski, A. Wróbel, *Instytucje prawa administracyjnego*, Warszawa 2010, s. 50–51.

⁷ K. Sobieralski, *Kara...*, s. 58.

Definicyjnie art. 4 pkt 1 u.d.p. wskazuje, że **pas drogowy** to wydzielony liniami rozgraniczającymi grunt wraz z przestrzenią nad i pod jego powierzchnią, w którym jest lub będzie usytuowana droga. Definicja ta od momentu wejścia w życie ustawy o drogach publicznych (1.10.1985 r.) do chwili obecnej wielokrotnie ulegała zmianom, a w obecnym kształcie przepis ten obowiązuje od 21.09.2022 r.

Należy zwrócić uwagę, iż definicyjnie odnosi się on do dwóch stanów faktycznych:

- (1) „wydzielony liniami rozgraniczającymi grunt wraz z przestrzenią nad i pod jego powierzchnią, w którym **jest** [podkr. aut.] (...) droga”;
- (2) „wydzielony liniami rozgraniczającymi grunt wraz z przestrzenią nad i pod jego powierzchnią, w którym (...) **będzie usytuowana** [podkr. aut.] droga”.

(1) Pierwszy stan faktyczny dotyczy sytuacji, gdy obszar będący przedmiotem zajęcia pasa drogowego znajduje się w liniach rozgraniczających grunt (w obszarze) objętym uchwałą o zaliczeniu danej drogi do drogi publicznej kategorii gminnej (art. 7 u.d.p.), powiatowej (art. 6a u.d.p.) lub wojewódzkiej (art. 6 u.d.p.). Zasadniczo załącznik graficzny do takiej uchwały powinien określać względem poszczególnych działek ewidencyjnych przebieg danej drogi publicznej w precyzyjny sposób, aby nie istniały wątpliwości prawne co do statusu działek ewidencyjnych tworzących obszar pasa drogowego danej drogi publicznej⁸. W przypadku dróg krajowych wymagane jest zaliczenie takiej drogi do drogi publicznej na podstawie rozporządzenia ministra właściwego do spraw transportu (art. 5 ust. 2 u.d.p., rozporządzenie Ministra Infrastruktury z 11.09.2024 r. w sprawie zaliczenia dróg do kategorii dróg krajowych⁹). W postępowaniach związanych z zajęciem pasa drogowego (a w szczególności w postępowaniach nakładających karę pieniężną za zajęcie pasa drogowego bez zezwolenia) należy bezsprzecznie wykazać, iż zajmowany teren stanowi część pasa drogi publicznej¹⁰.

⁸ Wyrok NSA z 26.09.2024 r., II GSK 1061/22, LEX nr 3785352.

⁹ Dz.U. poz. 1364.

¹⁰ Wyroki NSA: z 16.01.2024 r., II GSK 365/23, LEX nr 3688868; z 27.06.2023 r., II GSK 1830/21, LEX nr 3583043.

(2) Drugi stan faktyczny dotyczy sytuacji, gdy dany obszar ma się dopiero stać drogą publiczną. W uzasadnieniu rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o Rządowym Funduszu Rozwoju Dróg oraz niektórych innych ustaw¹¹, którym zmieniono art. 4 pkt 1 u.d.p., wskazano: „Intencją ustawodawcy było rozszerzenie jurysdykcji zarządców dróg publicznych w postępowaniach drogowych także na odcinki dróg, które docelowo będą ich pasem drogowymi i którym będą oni zarządzać. Pojęcie «linii rozgraniczających» występuje w szeregu ustaw, m.in. w ustawie z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 176) oraz ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2022 r. poz. 503), zasadne jest zatem stosowanie tego samego pojęcia w u.d.p. Z kolei skoro w pasie drogowym może być zlokalizowana droga, oznacza to, że wszystkie składowe drogi określone w jej definicji mogą być usytuowane w tym pasie”. Tym samym założeniem jest to, aby również zarządcy dróg publicznych mogli wydawać rozstrzygnięcia, uzgodnienia i zezwolenia w trybie art. 22 (umowa użyczenia, umowa dzierżawy), art. 29 (lokalizacja zjazdu), art. 35 (zmiana zagospodarowania gruntu przyległego do pasa drogowego), art. 39 (lokalizacja urządzeń obcych lub liniowych urządzeń obcych), art. 40 u.d.p. (zajęcie pasa drogowego, umieszczenia urządzeń obcych w pasie drogowym i urządzeń liniowych) także wobec nieruchomości przeznaczonych pod drogi publiczne, zważywszy na fakt objęcia tego obszaru ostateczną w toku instancyjnym decyzją zezwalającą na realizację inwestycji drogowej (ZRID) lub przeznaczenia tego obszaru pod drogę kategorii jednej z dróg publicznych o określonej klasie w uchwalonym i prawidłowo ogłoszonym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego (MPZP). O ile w pierwszym przypadku (ZRID) wydawanie poszczególnych rozstrzygnięć nie ma charakteru jedynie teoretycznego, gdyż istnieje opracowany i zatwierdzony drogowy projekt budowlany, zgodnie z art. 11f ust. 1 pkt 5 u.p.r.i.d., do którego przy wydawaniu stosownego rozstrzygnięcia można się odnieść (dowiązać), o tyle w drugiej sytuacji (MPZP) przebieg drogi i układ poszczególnych elementów pasa drogowego w przyszłym przekroju pasa drogowego nie jest znany. Nastręcza to poważnych problemów projektowych dla projektanta

---

¹¹ IX kadencja, druk sejm. nr 2398, <https://orka.sejm.gov.pl/Druki9ka.nsf/0/15819D288B2971A2C1258872003EF2A3/%24File/2398.pdf> (dostęp: 3.03.2025 r.).

drogowego, którego załącznik do stosownego uzgodnienia (np. lokalizacja nowego zjazdu, zmiana zagospodarowania pasa drogowego przyległego do inwestycji i inne) musi uwzględniać istniejącą lub przyszłą ustaloną geometrię drogi publicznej.

Funkcjonalnie w pasie drogowym mogą być zlokalizowane różne elementy pasa drogowego usytuowane w danym przekroju poprzecznym określonej drogi publicznej, do których należy zaliczyć:

- jezdnię (art. 4 pkt 5 u.d.p. oraz art. 2 pkt 6 p.r.d., § 5 pkt 1, § 15 r.p.t.b.);
- pobocze (art. 2 pkt 8 p.r.d., § 5 pkt 2, § 23 r.p.t.b.);
- drogi dla pieszych, w tym chodniki (§ 27–38 r.p.t.b., art. 4 pkt 2 u.d.p., art. 2 pkt 4a i 9 p.r.d.);
- drogi dla rowerów oraz drogi dla pieszych i rowerów (§ 39–46 r.p.t.b., art. 4 pkt 2 u.d.p., art. 2 pkt 4b i 5 p.r.d.);
- zjazdy (art. 4 pkt 8 u.d.p., § 54 i 55 r.p.t.b.);
- torowisko tramwajowe (art. 4 pkt 5, art. 28a u.d.p., § 48 r.p.t.b.);
- zieleń przydrożna (pasy zieleni) (art. 4 pkt 22 u.d.p.);
- kanał technologiczny (art. 4 pkt 2b i 15a u.d.p.).

Poszczególne elementy pasa drogowego mogą być wykorzystywane w różnych celach. Na przykład droga dla pieszych może obejmować „część drogi przeznaczoną do ruchu pieszych i osób poruszających się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch oraz (...) do zatrzymania lub postoju pojazdów” (art. 2 pkt 4a p.r.d.). Innymi słowy, w warstwie organizacji ruchu drogowego w obrębie przykładowo istniejącej drogi dla pieszych o szerokości 4,5 m może zostać wyodrębniony równoległy pas postojowy dla pojazdów znakami poziomymi P-18¹² „stanowisko postojowe” oraz D-18 „parking” z tabliczką T-30a „postój całego pojazdu na chodniku równoległe do krawężnika” o szerokości 2,5 m¹³ oraz chodnik o szerokości 2,0 m (por. art. 47 ust. 1 pkt 2 p.r.d.).

Nie zmienia to jednak tego, iż w procedurze zajęcia pasa drogowego zajęcie „drogi dla pieszych” w obrębie równoległych miejsc postojowych lub w obrębie chodnika będzie traktowane tożsamo jako zajęcie „drogi

¹² Por. pkt 5.2.4 załącznika nr 2 do r.w.t.z.s.

¹³ Por. pkt 5.2.18 załącznika nr 1 do r.w.t.z.s.

Publikacja jako pierwsza na rynku w kompleksowy sposób omawia procedury związane z pozyskiwaniem i wydawaniem zezwoleń w obszarze zajęcia pasa drogowego, uwzględniając aktualną praktykę, najnowsze orzecznictwo sądów administracyjnych z lat 2015–2025 oraz dużą nowelizację ustawy o drogach publicznych obowiązującą od 21 września 2022 roku.

Autor, wykorzystując swoje wieloletnie doświadczenie zawodowe, analizuje całość prezentowanej tematyki, w tym zagadnienia dotyczące:

- zezwolenia na umieszczanie liniowych urządzeń obcych, urządzeń obcych i reklam w pasie drogi publicznej;
- zezwolenia na prowadzenie robót w pasie drogowym;
- interakcji pomiędzy różnymi postępowaniami w sprawie udzielania zezwoleń na zajęcie pasa drogowego;
- nakładania kar pieniężnych za zajęcie pasa drogi publicznej bez zezwolenia.

Czytelnicy odnajdą tu ponadto rozwiązania stanów faktycznych nieprzewidzianych przepisami ustawy o drogach publicznych.

Książka jest przeznaczona dla pracowników zarządów dróg publicznych i organów zarządzających ruchem drogowym, adwokatów i radców prawnych, sędziów sądów administracyjnych, osób orzekających w samorządowych kolegiach odwoławczych, przedsiębiorców branży budownictwa drogowego oraz wykonawców robót drogowych.

Jonatan Hasiewicz – doktor nauk prawnych, radca prawny, inżynier ruchu drogowego; specjalizuje się w tematyce bezpieczeństwa ruchu drogowego, prawie inwestycji drogowych oraz prawie i postępowaniu administracyjnym; biegły sądowy *ad hoc* w sprawach wymagających wiedzy specjalistycznej z zakresu dróg publicznych, dróg wewnętrznych, organizacji ruchu drogowego, wypadków oraz kolizji drogowych; autor opinii prawnych dotyczących procedur związanych z zajęciem pasa drogowego oraz realizacji procesu inwestycyjnego w drogownictwie; prowadzi wykłady i szkolenia na temat prawnych aspektów projektowania organizacji ruchu, inżynierii ruchu drogowego oraz zezwoleń na realizację inwestycji drogowych i na zajęcie pasa drogowego; autor wielu publikacji z zakresu ustawy o drogach publicznych, Prawa o ruchu drogowym, prawa budowlanego i prawa administracyjnego, dotyczących prawnych i proceduralnych aspektów drogownictwa, z uwzględnieniem zadań zarządców dróg wynikających z ustawy o drogach publicznych.

ISBN 978-83-8390-586-0

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA: +48 801 044 545
ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL
WWW.PROFINFO.PL

CENA 169 ZŁ (W TYM 5% VAT)